

خامنهای سکوت خود را درباره مذاکرات هسته‌ای شکست

به قلم عمر کرمی (fa/experts/mr-krmv-0/)

۲۰۲۲ فوریه

مدحنجنین دست‌پایه‌تنه به

/ (English (/policy-analysis/khamenei-breaks-his-silence-nuclear-negotiations

(ar/policy-analysis/khamnyy-ykhrj-n-smth-bshan-almfawdat-alnwwyt/) العربية

درباره نویسنده

عمر کرمی (fa/experts/mr-krmv-0/)

عمر کرمی مدیر خدای اطلاعات در شرکت امنیت سایبری سیکس‌گیل (Sixgill) در اسرائیل است و پیش از این پژوهشگر مهمنان در انسیتو وشنگن بوده است و نیز مدیریت کارهای پژوهشی و تحلیلی نیروهای دفاعی اسرائیل در حوزه خاورمیانه را بر عهده داشته است.

بعد از ماهها سکوت در سخنرانی‌های عمومی درباره مسائل هسته‌ای رهبر ایران به مذکوره‌کنندگان گوشزد کرد که از دستورالعمل‌های او پیروی کند ولی از وضعیت مذاکرات در وین صریحاً حمایت یا آن را رد نکرد.

امروز در میان گزارش‌های مبنی بر نزدیک شدن گفتگوهای هسته‌ای به مرحله نهایی علی خامنه‌ای رهبر ایران بعد از ماهها برای اولین

بار درباره این مسئله (<https://english.khamenei.ir/news/8865>If-we-retreat-from-peaceful-nuclear-energy-country-s->)

<https://english.khamenei.ir/news/8865>If-we-retreat-from-peaceful-nuclear-energy-country-s->) (development

<https://english.khamenei.ir/news/8865>If-we-retreat-from-peaceful-nuclear-energy-country-s->) (development

<https://english.khamenei.ir/news/8865>If-we-retreat-from-peaceful-nuclear-energy-country-s->) طور (development

<https://english.khamenei.ir/news/8865>If-we-retreat-from-peaceful-nuclear-energy-country-s->) (development

<https://english.khamenei.ir/news/8865>If-we-retreat-from-peaceful-nuclear-energy-country-s->) (development

<https://english.khamenei.ir/news/8865>If-we-retreat-from-peaceful-nuclear-energy-country-s->) (development

<https://english.khamenei.ir/news/8865>If-we-retreat-from-peaceful-nuclear-energy-country-s->) (گفت (development

). آخرين بار كه او بهطور مفصل به اين موضوع پرداخت جولي ۲۰۲۱ بود که روپرورد حسن روحانی رئيسجمهور سابق در

قبال مذاکرات را به باد انتقاد گرفت بعد از آن او فقط در ماههای آگوست و ژانویه اشارات جزئی یا تلویحی به این مسئله کرد.

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear-> روند (development

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear->) (compromise

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear->) (سلب (compromise

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear->) (compromise

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear->) (ولویت (compromise

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear->) (compromise

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear->) (compromise

[compromise\) \(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear-compromise>\)](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear-compromise) (کفتوهای (compromise

[nuclear-compromise\) \(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear-compromise>\)](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear-compromise) (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-preparing-its-public-not-yet-nuclear-compromise>)

در اظهارات دیگر مقامات اصلی رژیم از جمله ابراهیم رئیسی رئیسجمهور هم مشهود بوده است^{۱۰} سخنرانی امروز به مناسبت سالگرد تظاهرات تبریز علیه شاه در سال ۱۹۷۸ انجام شد و این مناسبتی است که خامنه‌ای اغلب برای اظهار نظر در امور خارجی و داخلی از آن استفاده می‌کند سال گذشته سخنرانی او در سالگرد وقایع تبریز بخشی از یک <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-new-narrative-regime-not-hurry-washington-should-be> ((<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-new-narrative-regime-not-hurry-washington-should-be> رشتہ) <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-new-narrative-regime-not-hurry-washington-should-be> (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-new-narrative-regime-not-hurry-washington-should-be> سخنرانی، (should-be) بود که استراتژی کفتوهای بعدی رژیم را تبیین کرد^{۱۱} او با این استدلال که ایران از آمریکا و شرکایش «حرف و عده خوب» زیاد شنیده که بعداً نقض شده است خواستار اقدام عملی به عنوان بخشی از هر گونه بازگشت به توافق برجام ۱۵ شد^{۱۲} سخنرانی امسال پیش درآمدی بود به دیدگاه‌های هسته‌ای او آمیخته به گفتمانی درباره نحوه حفظ انقلاب اسلامی با گذشت زمان^{۱۳} خامنه‌ای توضیح داد که این هدف نیازمند مجموعه خاصی از الزامات و ابزارهایست و بر اهمیت هشیاری نسبت به جربان‌ها و نیازهای آینده تأکید کرد^{۱۴} در نگاه او غفلت از پیش‌بینی این نیازها می‌تواند در آینده مسئله‌ساز شود و برای تایید حرف‌هایش مثال‌هایی از حوزه‌های مختلف آورده^{۱۵} مثلاً برای اطمینان از این‌که ایران در پانزده تا بیست سال آینده یک جامعه علمی تثبیت‌شده داشته باشد تعلیم و پرورش دانشمندان و محققان الزامی است^{۱۶} او همین‌طور به نیاز به افزایش نرخ زاد و ولد در همین طور دوره اشاره کرد چون در غیر این صورت کشور نهایتاً با فقدان قابل توجهی در جمعیت جوان موواجه خواهد شد^{۱۷}

خامنه‌ای در ادامه سراغ پرونده هسته‌ای رفت و تأکید کرد دنیا روز به روز به ارزی هسته‌ای وابسته‌تر می‌شود و در ایران هم «دیر یا زود به ارزی صلح‌آمیز هسته‌ای نیاز مبرم خواهیم داشت». او گفت اگر امروز ایران به این مسئله فکر نکند «فردا دیر خواهد بود دست‌مان خالی خواهد بود». بنا به گفته خامنه‌ای «دشمن» به شیوه‌ای ظالمانه عمل می‌کند چون قصد دارد در آینده وقتی زمان آن فرا رسید که جمهوری اسلامی به ارزی هسته‌ای نیاز پیدا می‌کند برای کشور مشکلات ایجاد کند^{۱۸} او همین‌طور دشمن را متهم کرد به «ادعاها بی معنا درباره این‌که ایران تا تولید بعب فلان قدر فاصله دارد» و یک بار دیگر تأکید کرد که این برنامه صلح‌آمیز است^{۱۹}

خامنه‌ای سپس به مذاکره‌کنندگان ایرانی درباره هشیار ماندن و ادامه رعایت دستورالعمل‌های او پیامی تلویحی فرستاد و گلایه خود را درباره نحوه برخورد با این رهنمودها در سال‌های ۱۵-۱۶ تکرار کرد و گفت: «ایراد بندۀ این بود که نکاتی باید در برجام رعایت می‌شد تا مشکلات بعدی پیش نیاید و در تذکرات هم مکرر آنها را گفتم اما بعضی از آن نکات مورد توجه قرار نگرفت و مشکلات بعدی که همه مشاهده می‌کنند پیش آمد» در بخش دیگری از سخنرانی او از این ستایش کرد که «برادران خوب و انقلابی ما در زمینه از بین بردن تحریم‌ها و مجاب کردن طرف مقابل مشغول کارند». البته رهبر ایران همین‌طور خنثی کردن تحریم‌ها از طریق «تولید داخلی و تحرک اقتصادی و استفاده از اقتصاد دانش‌بنیان» را به آن‌ها یادآور شد که شعارهای معمول او برای افزایش خودکفایی کشور است^{۲۰}

خامنه‌ای در جای دیگری از این سخنرانی ادعای دیرینه خود را تکرار کرد مبنی بر این‌که ایرانی‌هایی که در برابر «استکبار جهانی» یعنی طرف آمریکایی مذاکره دم از تسلیم می‌زنند به اهداف انقلاب پاییند نیستند در نگاه او دشمن سعی در ایجاد شکاف بین مردم و نظام دارد و این کار را با تحمیل فشارهای اقتصادی و انتشار تبلیغات رسانه‌ای فربدگندۀ علیه نهادهای رژیم از جمله مجلس شورای نگهبان سپاه پاسداران و شخصیت‌های مهم مثل قاسم سلیمانی فرمانده فقید سپاه قدس انجام می‌دهد ذکر نام سلیمانی در سخنان خامنه‌ای اشاره‌ای تلویحی است به فایلی صوتی که اخیراً درزکرد و مدور آن پروندهای فساد در سپاه پاسداران است که در آن مشخصاً از سلیمانی نام برده می‌شود^{۲۱} او به جوانان ایران توصیه کرد برای مقابله با این‌گونه دروغ‌ها و نیرنگ‌ها «ببینند دشمن در چه خطی حرکت می‌کند نقطه مقابله آن را عمل کنند» و دعوت به مقابله با «قدرت‌های استکباری» را تکرار کرد^{۲۲}

مسلمان خامنه‌ای در سخنرانی خود هیچ چیز تازه‌ای نگفت و هیچ رهنمود قطعی یا خطوط قرمزی برای مذاکره‌کنندگان هسته‌ای ایران مطرح نکرد^{۲۳} ولی با پیش کشیدن این مسئله بعد از ماه‌ها سکوت احتمالاً سعی دارد به جای تکرار صرف تقاضاهای حداقلی به طور علني پیامی ظریف و سرسی‌تر به تیم وین ارسال کند خصوصاً برای علی باقری کنی رئیس تیم مذاکره‌کنندگان ایران در ابتدای این

همه علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی در توئیت خود نوشت که آخرين تماس تلفنی او با باقری موبد سختی کار مذاکره‌کنندگان ایران برای پیشبرد «دستورالعمل منطقی و قانونی تهران» بوده است^{۱۰} برای ماهها ایران <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/reading-through-irans-nuclear-demands>
<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/reading-through-irans-nuclear-demands>
<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/reading-through-irans-nuclear-demands>
<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/reading-through-irans-nuclear-demands>
<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/reading-through-irans-nuclear-demands>
<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/reading-through-irans-nuclear-demands>
<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/reading-through-irans-nuclear-demands>
ساختگرانه^{۱۱} <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/reading-through-irans-nuclear-demands>
اصرار داشت که قبل از <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/reading-through-irans-nuclear-demands> پاییندی مجددش به تعهدات برجامی واشنگتن تمامی تدبیم‌ها را رفع کند رفع تدبیم‌ها راستی آزمایی شود و تضمین‌هایی برای آینده ارائه دهد^{۱۲} حسین امیر عبداللهیان این موضع را همین دیروز در مصاحبه‌ای با [فاینشال تایمز](#) تکرار کرد^{۱۳}

با توجه به این پس‌زمینه خامنه‌ای احتفال می‌خواسته بدون آنکه با یک نطق حداکثری دیگر جریان شکننده مذاکرات در وین را دچار تنش کند به مذاکره‌کنندگان خود پادآوری کند که انتظار حصول چه نوع توافقی از آن‌ها می‌رود. یعنی توافقی که از تکرار آنچه در سال ۲۰۱۰ رخداد جلوگیری کند^{۱۴} از یک پیام صريح‌تر همین‌طور ممکن است به او کمک کند تا از جلب توجه زیاد داخلی به توافق هسته‌ای اجتناب کند چون برانگیختن انتظارات عمومی برای بازگشت به برجام شاید در حال حاضر به مصلحت او نباشد^{۱۵}

عمر کرمی پیش از این هم‌ممان در انتیتو واشنگتن بوده است^{۱۶}

RECOMMENDED

تحلیل کوتاه

انقلاب فرهنگی سوم ایران

۵ مارس ۲۰۲۲

▪ سعد گلکار

[\(fa/policy-analysis/anqlab-frhngy-swm-ayran/\)](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/anqlab-frhngy-swm-ayran/)

ARTICLES & TESTIMONY

The Sinister Reason Russia Wants Humanitarian Corridors in Ukraine

۳۰.۰۷.۲۰۲۲

Anna Borshchevskaya

(/policy-analysis/sinister-reason-russia-wants-humanitarian-corridors-ukraine)

BRIEF ANALYSIS

Internet Access in Yemen Should Be an Opportunity for Cooperation, not a Target

۳۰.۰۷.۲۰۲۲

Nadia al-Sakkaf ,

Justin Alexander

(/policy-analysis/internet-access-yemen-should-be-opportunity-cooperation-not-target)

TOPICS

(fa/policy-analysis/mn-ashah/) اعْلَمُ

(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظاًم و امنٌ

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/ayran/) ایران